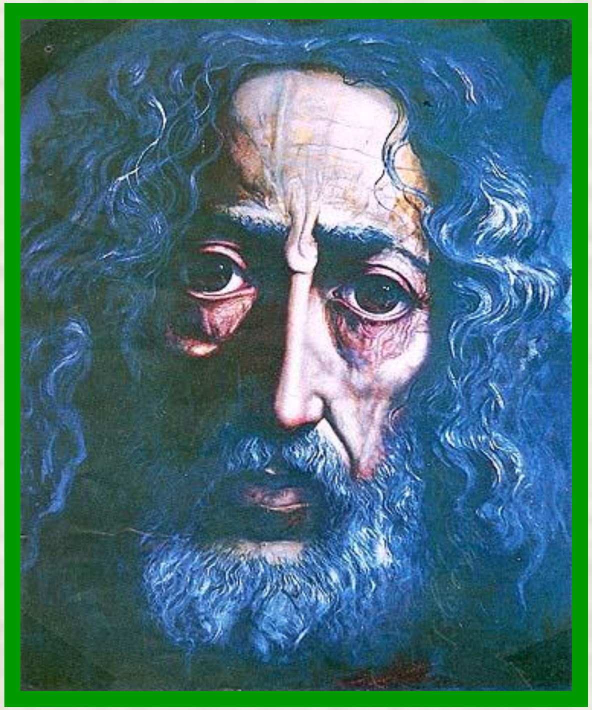

Культурна-нацыянальнае жыццё рэспублікі (1965-1985)

Гісторыя Беларусі
9 клас

Урок №24

Ліцэй г. Івацэвічы
Сітнік П.В.

План работы:

- Партыйнае кіраўніцтва культурай.
- Развіццё народнай адукацыі.
- Месца навукі ў жыцці беларускага грамадства.
- Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве.

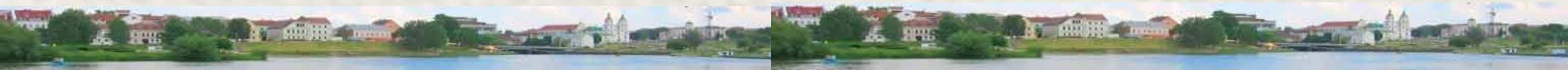

Заданне на ўрок:

У чым праявілася ўзмацненне ідэйнай накіраванасці культуры ў 70-я – першай палове 80-х гг.?

Партыйнае кіраўніцтва культурай

В.Быкаў

Лібералізацыя ў культурным жыцці, якая наступіла пасля смерці Сталіна,
ужо ў апошнія гады кіраўніцтва М.С. Хрушчова пачала змяняцца новым пахаладаннем. У адрас інтэлігенцыі пасыпаліся абвінавачванні ў размы-
ванні ідэйных каштоўнасцей сацыя-лізму, парушэнні прынцыпу партый-
насці ў літаратуры і мастацтве.
У канцы 60-х гг. сам старшыня КДБ СССР Ю.У.Андропаў займаўся спра-вай гродзенскіх пісьменнікаў Васіля Быкава і Аляксея Карпюка. А.Кар-пюк быў выключаны з партыі, В. Бы-
кава абвінавацілі ў паклёпе на Са-вецкую Армію. За імі быў устаноўле-
ны тайны нагляд, праглядалася пе-рапіска, праслухоўваліся тэлефоны.

Партыйнае кіраўніцтва культурай

На XXIV з’ездзе КПСС у 1971 г. Л.І. Брэжнеў заявіў, што ў краіне ўжо ўзнікла новая гістарычная суполь-
насць людзей – савецкі народ.

У другой палове 60-х гг. рэзка ўзмац-
нілася ідэалагізацыя культурнага жыцця. На першае месца была пас-
таўлена марксісцка-ленінская адука-
цыя, вывучаліся ў першую чаргу гіс-
торыя КПСС і КПБ, палітычная эка-
номія, філасофія, навуковы каму-
нізм, якія грунтаваліся на ідэалагіч-
ных догмах і партыйных прадвызна-
чэннях. Беларусь у гэтыя гады ста-
ла ўзорам найбольш паспяховай ін-
тэрнацыяналізацыі грамадскага жыц-
ця. Мова нацыі амаль перастала існа-
ваць і тлела толькі ў нацыянальнай літаратуры ды ў некаторых сродках масавай інфармацыі. Фактычна гэта было практычнае ўвасабленне на Бе-
ларусі курсу партыі па фарміраван-

Развіццё народнай адукацыі

Асноўныя дасягненні ў развіцці сістэмы адукацыі ў 1965-1984 гг.

- ✔ Пераход да ўсеагульнай сярэдняй адукацыі ў 1971-1975 гг.
- ✔ Пераход на кабінетную сістэму навучання ў сярэдніх школах.
- ✔ Выкарыстанне тэхнічных сродкаў навучання.
- ✔ Стварэнне вучэбна-вытворчых камбінатаў.
- ✔ Стварэнне вышэйшых навучальных устаноў:
  - Гомельскі дзяржаўны універсітэт;
  - Віцебскі тэхналагічны інстытут лёгкай прамысловасці;
  - Брэсцкі інжынерна-будаўнічы (пазней політэхнічны) інстытут;
  - Мінскі інстытут культуры.

Месца навукі ў жыцці беларускага грамадства

Асноўныя напрамкі развіцця беларускай

Лаўрэаты Ленінскай прэміі

Актыўны ўдзел у асваенні космасу прынялі беларусы Пётр Клімук і Уладзімір Кавалёнак, якія сталі сусветна-вядомымі лётчыкамі-касманаўтамі СССР.

Год	Вучоны	Навуковая праца

П.Клімук

У.Кавалёнак

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

З канца 60-х гг. беларуская літаратура перажывала скла-даны час свайго развіцця. У партыйных патрабаваннях да літаратуры зноў на першае месца вылучалася ідэй-ная накіраванасць твораў, іх адпаведнасць установкам партыі па камуністычнаму выхаванню чалавека. Таму, калі гаварыць аб здабытках беларускай літаратуры гэтых гадоў, то трэба адзначыць, што ён змяшчаўся перш за ўсё не ў агульным яе развіцці, а ў тых сапраўды праўдзівых творах, якія нараджаліся насуперак усяля-кай партыйнасці літаратуры.

Імкненне да асвятлення рэальнай праўды жыцця, прауды гісторыі асабліва уласці-ва было беларускай літаратуры пра Вялі-кую Айчынную вайну.

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

Альшанскі”

І.Шамякін

І.Мележ

І.Навуменка

А.Адамовіч … з вогненай

У.Кал… вёскі…”

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

Значна пашырылася ў гэтыя гады літаратура пра У.І.Леніна, на тэму рэвалюцыі і грамадзянскай вайны.

І.Шамякін
аповесць “Браняпоезд Ленін”, аповесць “Лёс майго земляка”

П.Броўка
апавяданне “Разам з камісарам”

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

У 70-я гг. Найбольш вядомай стала дзейнасць кіна-студыі “Беларусьфільм”, якая выпусціла шэраг фільмаў, у тым ліку прысвечаных ваеннай тэма-тыцы (шматсерыйная тэлевізійная стужка “Руіны страляюць...”, “Альпійская балада” рэжысёра В. Сцяпанава і інш.).

Кадр з мастацкай стужкі “Альпійская балада”

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

Значнай з’явай у выяўленчым мастацтве з’явілася творчасць М.Савіцкага.

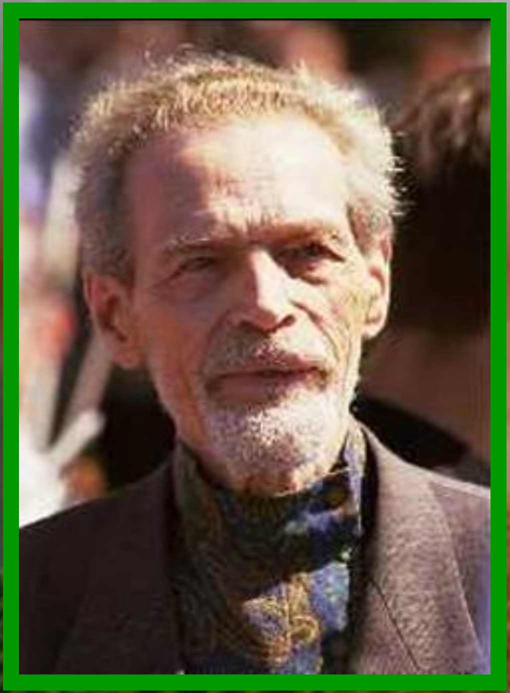

З цыкла “Лічбы на сэрцы”

Партызанская мадонна

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

Асобае месца ў выяўленчым мастацтве займае творчасць Аляксандра Ісачова, арыгінальнасць і талент якога прабівалі сабе шлях толькі праз замежжа і толькі пасля яго смерці.

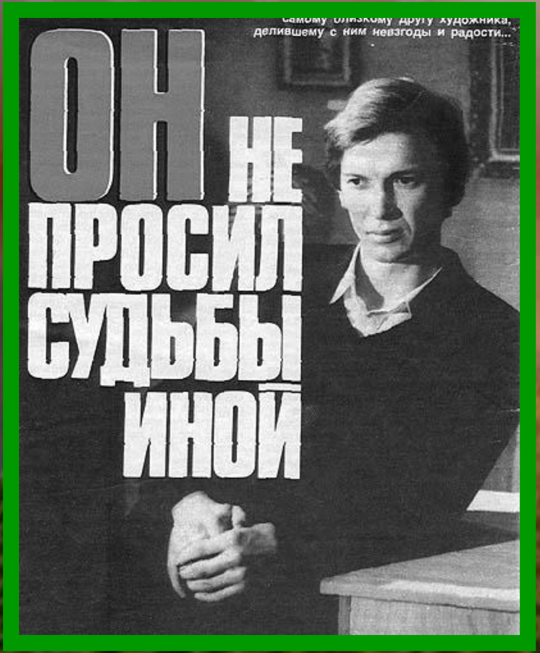

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

Манументальнае мастацтва

Л.Гумілёўскі. 1972 г.

Помнік Якубу Коласу ў Мінску
Скульптар З.Азгур. 1972 г.

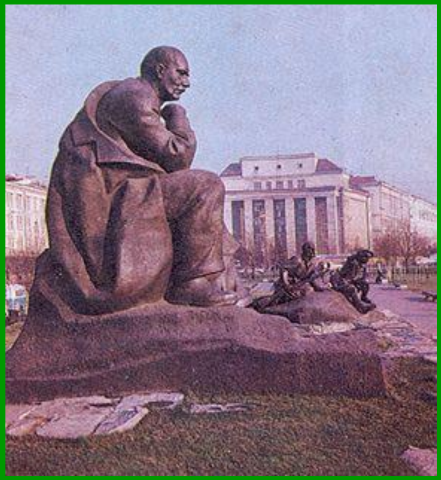

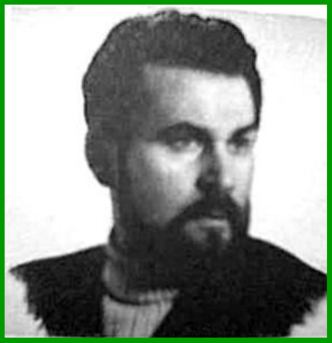

“Курган Славы”

Падумайце:

Ці можна сцвярджаць, што ў галіне культурна-нацыянальнага жыцця падобна таму, як і ў грамадска-палітычным жыцці, панаваў “застой”. Сваё меркаванне абгрунтуйце.